Аношкова Т. А.

Національний технічний університет України «КПІ», Україна

Особливості гуманітарних коледжів США

Ще століття тому, коли економіка була орієнтована на промисловість та сільське господарство, для задоволення потреб суспільства були засновані професійно-технічні училища, технічні та науково-дослідні університети. Однак, зі зміною орієнтирів в сучасному світі, процесами інформатизації та глобалізації, знову з'явилася потреба у підготовці всестороннє розвинених спеціалістів, які зможуть бути активними та свідомими «громадянами світу». Саме гуманітарні коледжі найкраще підходять для задоволення таких цілей, і сьогодні ми можемо спостерігати їх повторний розквіт не тільки в США, а й багатьох країнах Європи.

Зважаючи на актуальність досліджуваної теми, ми вважаємо доцільним розглянути особливості «коледжів вільних мистецтв» в США для того, щоб в подальшому застосувати їх досвід в українській системі освіти.

Гуманітарні коледжі, або так звані «коледжі вільних мистецтв» (Liberal Arts Colledge), відносяться до навчальних установ «класичної освіти». В епоху античності, вивчення гуманітарних наук вважалося базовою освітою для вільної людини, що має активну громадську позицію. В той час гуманітарна освіта охоплювала тільки три предмети: граматику, риторику і логіку [2, с.133].

Тож, хоча концепція гуманітарної освіти виникла в Європі, сьогодні вона набагато більш поширені США. В класифікації Карнегі, що розділяє заклади вищої освіти в Америці по категоріям, «коледжі вільних мистецтв» відносяться до бакалаврату [3, с.22]. Коледжі бакалаврату забезпечують 4-річну підготовку в гуманітарних та прикладних науках (присуджуючи по закінченню диплом BA або BS – бакалавр гуманітарних наук та природничих наук, відповідно).

В сучасному контексті, гуманітарна освіта в США носить міждисциплінарний характер, що охоплює предмети в рамках не тільки гуманітарних, а й соціальних, природничих і формальних наук. Мішель Майерс, директор коледжу Сари Лоуренс, відзначила, що метою гуманітарних коледжів є [3, с.23] «освіта, в якій студенти вчаться, як вчитися; освіта, яка підкреслює формування мислення, а не заповнення розуму; освіта, яка допомагає нашим випускникам адаптуватися до будь-якого ринку праці, цікавитися світом навколо них, і бути досить винахідливими, щоб змінюватися в ногу з часом».

Хоча сучасна гуманітарна навчальна програма має більший діапазон предметів, вона як і раніше зберігає основні цілі програми вільних мистецтв, що започатковувалась ще у середньовічних університетах: підготувати глобально компетентну особистість зі знаннями широкого кола предметів і освоєнням цілого ряду взаємозамінних навичок, що зможуть стати повноцінними членами суспільства. «Вільні мистецтва», в цілому, охоплюють наступні предмети [1]:

• Гуманітарні науки: включають в себе мистецтво, літературу, лінгвістику, філософію, релігію, етику, сучасні іноземні мови, музику, театр, мови, класичні мови (латинська/грецька) і т.д.

• Соціальні науки: включають в себе історію, психологію, право, соціологію, політику, гендерні дослідження, антропологію, економіку, географію, інформатику тощо.

• Природничі науки: включають в себе астрономію, біологію, хімію, фізику, ботаніку, археологію, зоологію, геологію, науки про Землю, і т.д.

• Формальні науки: включають в себе математику, логіку, статистику і т.д.

Слід відзначити, що існують деякі помітні відмінності між «коледжами вільних мистецтв» та великими університетами США. Коледжі гуманітарних наук, як правило, в значній мірі основані на участі студентів і заохочують високий рівень взаємодії між вчителем і учнем. У той час як університети

вважають пріоритетними наукові дослідження. Більшість співробітників гуманітарних коледжів викладають повний робочий день, а не поєднують це з навчанням в аспірантурі і роботою над науковими дослідженнями. Переважна більшість гуманітарних коледжів є невеликими за розміром, з меншим набором студентів і розмірами класів; нижчим співвідношенням викладачів і учнів, коли викладачі стають наставниками і навіть партнерами з наукових досліджень для своїх учнів.

Слід підкреслити, що підвищення інтересу до гуманітарних коледжів супроводжується змінами в сучасній освітній системі та появою такого поняття, як глобальна освіта. Саме такі коледжі сприяють розвитку основних глобальних компетентностей. Серед основних переваг отримання ступеня з «вільних мистецтв» можна виділити наступні [1]:

• Підготовка до роботи в різних секторах: можливість отримати грунтовні знання в ширшому діапазоні предметів, ніж якби ви отримували ступінь, що спеціалізується на одному предметі або професії.

• Ознайомлення з вибором професії: діапазон предметів, що викладаються в програмі гуманітарних наук означає, що студенти можуть ознайомитися з предметметами, з якими вони, можливо б, не зіткнулися в інших випадках, дозволяючи їм приймати більш обґрунтовані рішення при виборі свого кар'єрного шляху.

• Сходинка на шляху до освоєння іншої кар'єри: знання, отримані під час навчання гуманітарним наукам може допомогти вам легше змінити вашу поточну професію на нову.

• Диплом гуманітарних наук є привабливим для роботодавців: в недавньому опитуванні керівників компаній в США, 74% сказали, що вони рекомендують студентам отримувати гуманітарну освіту. Роботодавці визнають, що випускники гуманітарних коледжів мають необхідні професійні навички, щоб адаптуватися до умов роботи на сучасному ринку праці.

• Забезпечує базу для аспірантури: потенційний аспірант з базовими знаннями гуманітарних наук матиме змогу проводити дослідження в різноманітних областях.

• Розвиває навички, що допомагають стати цінним членом спільноти: гуманітарна освіта виходить за рамки наукового співтовариства і робочого місця, щоб дати випускникам необхідні якості, які можуть дозволити їм адаптуватися і досягати успіху в сучасному світі, спілкуватися і розуміти інших членів спільноти, що розширює їх перспективи.

Отже, гуманітарні коледжі навчають студентів, які бажають стати освіченими громадянами і продуктивними членами суспільства. «Коледжі вільних мистецтв» прагнуть випускати свідомих і всебічно розвинених громадян світу, що цілком відповідає потребам сучасного суспільства. Українським вищим навчальним закладам в подальшому слід більш детально вивчити структуру та особливості гуманітарних коледжів США, і застосувати набутий досвід в реформуванні вищої освіти.

Література:

1. Haidar H. What is Liberal Arts Education? [Електронний ресурс] / Hasna Haidar. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.topuniversities.com/blog/what-liberal-arts-education.

2. Lang E. M. Distinctively American: The Liberal Arts College / Eugene M. Lang // American Academy of Arts & Sciences. – С.: 133-150.

3. Myers M. T. Preparing Students for an Uncertain Future / Michele T. Myers // Liberal Education 87 (3). – 2011. – С.:22–26.